

Afrikaanse Protestantse Kerk

Rig alle korrespondensie i.v.m. hierdie skrywe aan die Gemeenskaplike Kerkkantoor vir aandag van:
Ds. HSW Strauss
redakteur@apk.co.za

7 Desember 2020

SKK VERKLARING: 2020-VERTALING VAN DIE BYBEL IN AFRIKAANS

Sedert die vrystelling van die 2020-vertaling van die Bybel in Afrikaans, het daar op die AP Kerk se Facebook-blad 'n paar plasings in die verband verskyn. Een van die plasings het genoem dat die 2020-vertaling by *Die Boekwinkel* of aanlyn bestel kan word. In 'n tweede plasing het ds. Carl Vermaak, die AP Kerk se verteenwoordiger by die Bybelgenootskap, tydens 'n uitsending van *Sessie met die Professie*, ook oor dié vertaling gesels. Uit die reaksie op hierdie plasings, is dit duidelik dat daar heelwat verwarring en misverstand oor die gebruik van die 2020-vertaling in die AP Kerk bestaan.

Ten einde onnodige spanning, onenigheid en agterdog uit die weg te ruim, reik die SKK graag die volgende verklaring aangaande die 2020-vertaling uit.

Historiese verloop

Dit is belangrik om die historiese verloop in die AP Kerk met betrekking tot Bybelvertaling in gedagte te hou. Reeds tydens Sinode 1988 word 'n studiekommissie vir Bybelvertaling saamgestel wat aan die eersvolgende Sinode moes rapporteer.

Op grond van die rapport van bogenoemde kommissie, neem Sinode 1989 (*Handelinge 1989*, bl. 446-448) die volgende besluite:

2.1 Die Kerk se roeping

Die Sinode is oortuig dat 'n Kerk se roeping om die Woord van God te verkondig, aan so 'n kerk ook die verantwoordelikheid oplê om hom voortdurend te beywer vir die juisste grondteks en die juisste vertaling van die teks in die moedertaal.

2.2 Die APK se roeping

Die Sinode getuig dat die AP Kerk sy roeping gehoorsaam wil wees en sy verantwoordelikheid wil opneem.

2.3 Die Bybel in Afrikaans

- 2.3.1 Die Sinode beskou die eerste Afrikaanse vertaling van die Bybel (1933) en sy hersiene vertaling (1953), ofskoon vatbaar vir verbetering, steeds as 'n betroubare weergawe van God se geïnspireerde Woord.
- 2.3.2 Die Sinode neem kennis dat die nuwe Afrikaanse vertaling (1983), hoewel deur vele aanvaar, tog ook vir vele omstrede bly, veral ten opsigte van die vasstelling van die bronteks en die vertaalmetode.
- 2.3.3 Die Sinode besluit dat in die AP Kerk die hersiene Afrikaanse vertaling (1953) by Woordverkondiging gebruik moet word; dat die Nuwe Afrikaanse Vertaling (1983) (NAV) by Woordverkondiging ter toeligting gebruik mag word; dat lidmate wat die NAV wil lees, aangeraai word om dit steeds saam met die 1953-uitgawe te lees.
- 2.3.4 In die lig van sy roeping en verantwoordelikheid (vgl. 2.1 en 2.2 hierbo) wys die Sinode jaarliks 'n Vertalingskommissie van vyftien met sy sameroeper aan, 'n Kommissie waarop die APK-teologiese skool se dosente in die Ou en Nuwe Testament *ex officio* dien, en dra aan die Kommissie op:
 - 2.3.4.1 om selfstandig en in samewerking met ander vertalers die 1953-vertaling van die Bybel in Afrikaans oor 'n tydperk van tien jaar grondig te hersien, of indien nodig geag, te hervertaal en uit 'n grondteks vir die OT en NT onderskeidelik soos deur die Kommissie gekeur en deur die Sinode goedgekeur, met inagneming van alle bruikbare Bybelvertalings;
 - 2.3.4.2 om sy resultate ten opsigte van elke jaar se werk vir kommentaar aan lidmate van die AP Kerk beskikbaar te stel en alle kommentaar noukeurig te oorweeg.
 - 2.3.4.3 om jaarliks aan die Sinode verslag te doen van sy resultate.

Voorts is samewerking met ander kerke wat ook die 1953-vertaling gebruik en 'n vertaling beplan of daarmee besig is, goedgekeur (*Handelinge 1989*, pt. 1, bl. 448).

Tydens Sinode 1991 word die volgende ten opsigte van die brontekste besluit (*Handelinge 1991*, bl. 339):

Die Sinode besluit om:

1. die teks van die *Biblia Hebraica Stuttgartensia* vir die Ou Testament as offisiële teks te aanvaar.
2. goed te keur dat die Nestle-Aland-teks en die Majority-teks voorlopig beide gebruik word vir proefvertalings van die Griekse Nuwe Testament.

Kort ná bogenoemde besluit (op dieselfde Sinode), sneuwel die AP Kerk se eie vertalingsprojek met die handhawing van die volgende beswaarskrif van Potchefstroom (*Handelinge 1991*, bl. 341):

Die kerkraad versoek dat die Sinode heeltemal van hierdie beoogde projek sal afsien, bogenoemde sinodebesluit sal herroep en die bestaande 1953-hersiene vertaling ongewysig vir amptelike gebruik in ons kerkverband sal aanvaar. Die 1983-vertaling mag steeds by die Woordverkondiging ter toeligting gebruik word.

Die motivering vir bogenoemde besluit was dat daar nie 'n behoeftebepaling onder lidmate na 'n nuwe vertaling gedoen is nie, die koste-implikasies van so 'n projek te groot was, dat só 'n vertaling net deur AP kerklidmate aangekoop sou word en dit ons gevolglik sou isoleer. Verder word die 1953-vertaling met groot vrug en seën gebruik, wil ons nie lidmate verder verwar met nuwe vertalings nie en wil ons die professors se kosbare tyd spaar.

Tog was die behoefte na 'n nuwe Afrikaanse vertaling nie van die baan af nie. Tydens Sinode 1995 (*Handelinge 1995*, bl. 295) word die volgende versoek tot die Bybelgenootskap van SA gerig:

Die Sinode versoek die Bybelgenootskap om hom te hou by die vertaling, druk en verspreiding van Bybels en nie kontroversiële publikasies die lig te laat sien nie. Die Sewende Sinode van die APK versoek die Bybelgenootskap van SA om twee leraars van die APK sittingsreg te verleen op hul vertalerskommissie.

Dat die behoefte na 'n verbeterde vertaling steeds lewend was, word verder beklemtoon deur die volgende besluit tydens Sinode 1999 (*Handelinge 1999*, bl. 478) in verband met die verskille tussen die 1953 en 1983 vertalings:

Die sinode besluit dat in die lig van die staande sinodebesluit rakende die amptelike Bybelvertaling, daar 'n ad hoc-kommissie saamgestel word met die doel om:

- 1.1 die onrus te besweer aangesien dit lyk asof die vertaling wesenlik verskil
- 1.2 die motivering vir die huidige sinodebesluit breedvoerig aan onrustige lidmate te verduidelik;
- 1.3 probleme wat lidmate met betrekking tot spesifieke verskille tussen die vertalings het, aan te spreek;
2. Hierdie ad hoc-kommissie vergader volgens eie diskresie, en staan lidmate wat daartoe versoek, tydens sulke vergaderings te woord;

3. Die werksaamhede van die ad hoc-kommissie moet op 'n wyse deur hulself bepaal aan alle kerke binne die Afrikaanse Protestantse kerkverband deurgegee word;
4. Die werksaamhede van hierdie ad hoc-kommissie, dit is probleme deur hulle aangespreek en antwoorde verskaf, word indien moontlik, volgens hul eie diskresie, gedupliseer en ook aan die Bybelgenootskap van Suid-Afrika gestuur vir kommentaar en waarin gevra word, dat die nodige verbeterings aan die volgende Bybel-uitgawe aangebring moet word;
5. Hierdie ad hoc-kommissie bestaan uit 5 lede wat kundiges mag koöpteer indien hulle dit nodig sou vind.
6. Die 5 lede van die ad hoc-kommissie is die volgende: dosent in Ou Testament; dosent in Nuwe Testament; voors. KKCE; voors. Kuratorium; 'n lid van die Publikasiekommissie.

Tydens Sinode 2004 word die behoefte na 'n nuwe vertaling weer gestel en word die volgende besluite geneem (*Handelinge 2004*, bl. 391-393):

Die Sinode aanvaar dat die taal van 'n volk 'n lewende en dinamiese verskynsel is, daarom verouder Bybelvertalings mettertyd en vereis dit nuwe vertalings.

- 1.1 Die Sinode aanvaar dat, wat die teks van die Ou Testament betref, enige vertaling daaraan beoordeel moet word of dit die *Codex Leningradensis* soos in *Biblia Hebraica Stuttgartensis*(1977) gedruk, op 'n verantwoordelike tekskritiese wyse as bronteks gebruik het.
- 1.2 Die Sinode aanvaar, dat wat die teks van die Nuwe Testament betref, enige vertaling daaraan beoordeel moet word of dit die beste saamgestelde bronteks bevat en of daar op 'n verantwoordelike tekskritiese wyse met die bronteks omgegaan is. Objektief geoordeel, moet die sogenaamde standaardteks, soos gevind in die 3de uitgawe van *The Greek New Testament* (wat dieselfde as die 26ste uitgawe van die Nestle-Aland is) met sy tekskritiese apparaat, in hierdie stadium as die beste bronteks vir vertalingdoeleindes beskou word.
- 2.1 Die Sinode aanvaar as riglyne vir vertaalmetodes:
 - a) Alle vertalings moet as mensewerk beskou word en daarom mag geen vertaling as volmaak beskou word nie.
 - b) 'n Vertaler moet probeer om die betekenis van die oorspronklike geskrif so duidelik as moontlik weer te gee.

- c) 'n Vertaler moet so letterlik as moontlik vertaal en so naby as moontlik by die oorspronklike uitdrukkingswyse aansluit. Hy moet hom dus allereers afvra wat die eerste lesers daaronder verstaan het.
- d) Die gangbare, Afrikaanse uitdrukkings moet gebruik word, sonder om plat te wees.
- e) Metafore moet vertolk word, d.i. die betekenis moet verduidelik word.
- f) Betekenisse moet uitgebring word.
- g) 'n Waardige en eenvoudige styl is van die allergrootste belang. Die vertaling moet die taal praat van die mense vir wie dit bedoel is.
- h) Woorde met 'n ongewenste betekenis behoort tot elke prys vermy te word.
- i) Daar behoort meegewerk te word aan 'n vertaling wat brongeörienteerd, maar ook so verstaanbaar as moontlik is. Die vertaler moet biddend te werk gaan, met die wete dat die vertalingswerk onder verligting van die Heilige Gees plaasvind.

Die Sinode besluit om die gees van die vorige Sinodebesluite te handhaaf en te bevestig ten opsigte van die Messiaanse gedeeltes in die OT en die gebruik van die hoofletters in die OT. Die Sinode bevestig opnuut sy standpunt teen die nuwe stroming in die Gereformeerde wêreld om Christus uit die OT te vertaal deur middel van die gebruik van kleinletters en die teksgedeeltes wat direk na Hom verwys. Die Sinode behou hom die reg voor om ná die verskyning van die Nuwe Bybelvertaling te oordeel of die wyse waarop die relevante tekste vertaal is, binne ons Skrifbeskouing val.

Die Sinode herbevestig die besluit van Sinode 2001 soos in *Handelinge 2001*, bl. 557, *Kerkorde 2002*, bl. 132, 9.3.3 wat lui: Die Sinode besluit derhalwe dat in die AP Kerk die hersiene Afrikaanse vertaling (1953) by Woordverkondiging gebruik moet word; dat enige vertaling ter toeligting gebruik mag word om die Bybelsgereformeerde betekenis uit te lig en te beklemtoon; dat lidmate wat die NAV wil lees, aangeraai word om dit steeds saam met die 1953-uitgawe te lees.

Op grond van bogenoemde besluite, het die AP Kerk dus by die vertaalprojek vir 'n Nuwe-Afrikaanse Bybelvertaling betrokke geraak. Hoewel die AP Kerk kennis geneem het van botsende standpunte ten opsigte van Skrifgesag onder vertalers, het sy tydens Sinode 2010 opdrag gegee dat die AP Kerk nie van die vertaalprojek of van die Kerklike Advieskomitee vir Bybelvertaling moet onttrek nie, maar wel deurlopend en konsekwent die AP Kerk se standpunt oor Skrifgesag moet handhaaf en verdedig (*Handelinge 2010*, bl. 232).

Gevolgtrekkings

In die lig van bogenoemde historiese oorsig, kan die volgende gevolgtrekkings gemaak word:

- Hoewel die 1953-vertaling as 'n "betroubare weergawe van God se geïnspireerde Woord" beskou is, is erken dat dit ook "vatbaar vir verbetering" is. Die AP Kerk het dus nog nooit die 1953-vertaling as 'n onverbeterbare vertaling beskou nie.
- Uit die staanspoor was daar 'n behoefte na 'n nuwe vertaling in Afrikaans, aangesien die 1983-vertaling nie aan die verwagtinge voldoen het nie.
- Hierdie behoefte het konkreet gestalte gekry met die stigting van die Kommissie vir Bybelvertaling in 1989. Hoewel die AP Kerk om verskeie redes van hierdie projek afgesien het, bevestig dit steeds die behoefte na 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling.
- Hierdie behoefte word onderstreep deur die 1995-versoek aan die Bybelgenootskap dat die AP Kerk twee lede op hul vertalerskommissie mag benoem.
- Die 1999-besluit waarvolgens verskille tussen die 1953 en 1983 vertalings aan die Bybelgenootskap deurgegee moes word, adem ook die versugting na 'n nuwe vertaling.
- Dit is onder meer op grond van die 1999-besluit en kommentaar aan die Bybelgenootskap, dat die Bybelgenootskap besluit het om met die vertaalprojek, wat op die 2020-vertaling uitgeloop het, te begin.
- Hierdie behoefte na 'n nuwe vertaling in van die Bybel in Afrikaans, word uiteindelik konkreet deur Sinode 2004 se besluite met betrekking tot betroubare brontekste, die vereistes vir vertaling, asook om mee te werk aan 'n brongeoriënteerde vertaling, bevestig.
- Uit die 2004-besluite spruit die AP Kerk se betrokkenheid by bogenoemde vertalingsprojek. Die AP Kerk was betrokke by die vertaalproses. Van ons hoogleraars het as primêre vertalers opgetree, van ons leraars was betrokke by die Kerklike Advieskomitee vir Bybelvertaling en baie het as kerklike lesers opgetree wat terugvoer oor die vertaling moes gee.
- Die hoofletter-uitgawe van die 2020-vertaling, is 'n bewys daarvan dat die AP Kerk se verteenwoordigers by die projek, uitvoer gegee het aan Sinode 2010 se opdrag ten opsigte van Skrifgesag. Die AP Kerk het gevolglik leiding geneem ten opsigte van die gebruik van hoofletters in die Ou Testament vir Messiaanse tekste en ander tekste wat duidelik op God of Christus dui. Dit was ook op aandrang van die AP Kerk dat die Bybelgenootskap besluit het om 'n weergawe met hoofletters uit te bring.
- Die AP Kerk se betrokkenheid by die Bybelvertalingsprojek is dus in lyn met die historiese verloop van besluite ten opsigte van Bybelvertaling.

Optrede

In die lig daarvan dat hierdie nuwe vertaling van die Bybel in Afrikaans nou amptelik vrygestel is, ontstaan die vraag: Waar laat dit die AP Kerk met betrekking tot die 2020-vertaling? In

antwoord hierop, wil ons graag lidmate op die volgende sake wys en, in die lig van Sinode 2004 se besluite en riglyne, wil ons lidmate oproep tot die volgende optrede:

1. Die 2020-vertaling is nog nie deur die AP Kerk goedgekeur vir amptelike gebruik nie. So 'n besluit kan net tydens 'n sinode geneem word. Dit staan lidmate egter vry om die vertaling vir persoonlike gebruik en Bybelstudie aan te koop. Daarom dat hierdie Bybel, soos ander vertalings van die Bybel, ook by *Die Boekwinkel* beskikbaar is.
2. Lidmate word, soos voorheen, aangeraai om die 2020-vertaling saam met die 1953-vertaling te lees.
3. Die 1953-vertaling is steeds die een wat deur die AP Kerk by amptelike geleenthede gebruik word. Die 2020-vertaling mag wel, volgens sinodebesluit (2004), reeds ter toeligting gebruik word. "Toeligting" sou beteken dat 'n predikant of voorganger tydens geleenthede soos Bybelstudie, prediking, Verbondsonderrig of watter ander amptelike geleentheid ook al, na ander vertalings kon verwys ten einde groter lig op die verstaan van 'n spesifieke teks te werp.
4. Soos voorheen, toe die proefvertalings verskyn het, moedig ons lidmate aan om hierdie Bybel te gebruik met die oog op terugvoer en sodat, indien ons 'n besluit oor die amptelike gebruik van die 2020-vertaling moet neem, ons 'n ingeligte en weldeurdagte besluit kan neem.
5. As kriteria vir sodanige beoordeling, behoort die riglyne van Sinode 2004 gebruik te word. Dit is ons verantwoordelikheid om te toets of die vertaling voldoen aan die vereistes wat ons vir só 'n nuwe vertaling gestel het.
6. Ons wil kerkrade maan om hulle nie skuldig te maak aan die verspreiding van valse inligting oor die vertaling, verdagmakery van die vertalers of om samesweringsteorieë as die waarheid voor te hou nie. Indien u meer te wete wil kom oor die vertaling, die AP Kerk se betrokkenheid daarby en of die AP Kerk dit gaan goedkeur of nie, gaan lees gerus weer die Julie/Augustus 2020-uitgawe van *Die Boodskapper* deur op hierdie skakel te klik: <https://apk.co.za/tydskrifte/>
7. Indien lidmate enige voorstelle ten opsigte van die 2020-vertaling se gebruik in die AP Kerk het, of enige besware daarteen, kan dit deur middel van die amptelike kanale, as beskrywingspunt of beswaarskrif, vir bespreking tydens Sinode 2021 deurgestuur word.

In Christus,

Ds. HSW Strauss

Voorsitter: SKK